ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียน

ของธนาคารออมสินในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวณฤศา โชติชัยธนากร

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.วัชรี พฤกษิกานนท์ รศ.คร.ประเสริฐ ใชยทิพย์ รศ.สุวรัตน์ ยิบมันตะสิริ ประธานกรรมการ กรรมการ

กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง การวิเคราะห์ผลการคำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียน ของธนาคารออมสินในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ หนึ่ง เพื่อศึกษาพฤติกรรม การออมเงินของเด็กนักเรียนที่เป็นลูกค้าธนาคารโรงเรียน สอง เพื่อประเมินความรู้เกี่ยวกับ ระบบงานและการคำเนินงานธนาคารโรงเรียนของเด็กนักเรียน ที่ปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของ ธนาคารโรงเรียนรวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและ สาม เพื่อวิเคราะห์ผลการคำเนินงานโครงการธนาคาร โรงเรียนของธนาคารคอมสินในจังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลจากประชากร 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นเด็กนักเรียนที่ฝากเงินกับ ธนาการโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ 4 แห่ง สุ่มตัวอย่างจำนวน 100 ราย กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่ ปฏิบัติงานในธนาการโรงเรียนจำนวน 24 ราย และอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 4 ราย กลุ่มที่ 3 พนักงานธนาการออมสินที่มีโครงการธนาการโรงเรียนในความดูแลและไม่มีธนาการโรงเรียน จำนวน 12 ราย อยู่ในตำแหน่งผู้บริหารจำนวน 6 ราย และพนักงานปฏิบัติการ จำนวน 6 ราย โดยใช้ แบบสอบถามแตกต่างกันสำหรับแต่ละกลุ่ม

จากการศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของเด็กนักเรียนที่เป็นลูกค้าธนาคาร โรงเรียน พบว่า ร้อยละ 76 มีเงินเหลือจากการใช้จ่ายในแต่ละเดือน และเงินที่เหลือนำฝากไว้ที่ธนาคาร โรงเรียน ร้อยละ 35.53 เก็บไว้ในกระปุกออมสิน และเก็บไว้กับตนเองเพื่อใช้จ่ายในเดือนต่อไป ร้อยละ 21.05 เท่ากัน จำนวนเงินที่เหลือในแต่ละเคือนจะอยู่ในช่วง 1-100 บาทมากที่สุด มีรายได้จากผู้ปกครอง เฉลี่ย 2,175 บาทต่อเดือน ค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม (APS) มีค่าเท่ากับ 0.06 ค่าความโน้ม เอียงหน่วยสุดท้ายในการออม (MPS) มีค่าเท่ากับ 0.128 นักเรียนทุกระดับชั้นส่วนใหญ่ใช้จ่ายเงิน เพื่อซื้ออาหารและขนมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ อุปกรณ์การเรียน นักเรียน ร้อยละ 77 เห็นว่า เมื่อมีธนาคารโรงเรียนทำให้มีการออมเงินเพิ่มขึ้น และร้อยละ92 เห็นว่า ควรคำเนินงานธนาคารโรงเรียนต่อไป ปัญหาที่พบได้แก่ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในธนาคารโรงเรียนค่อนข้างช้า เนื่องจาก ขาดความชำนาญในการทำงานและมีคอมพิวเตอร์เพียง 1 เครื่อง เวลาทำการของธนาคารโรงเรียนไม่ตรงกับเวลาที่นักเรียนต้องการมาใช้บริการ และบางครั้งเมื่อถอนเงินแล้วไม่ได้รับเงินในทันทีต้องมารับในวันอื่นเพราะมีเงินสดสำรองไม่เพียงพอ

ในส่วนของการประเมินความรู้ของนักเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า นักเรียนเกือบทั้งหมคมี
กะแนนอยู่ในช่วง 21-25 กะแนน จากคะแนนเต็ม 30 กะแนน ไม่มีผู้ได้กะแนนต่ำกว่า 15 กะแนน
ปัญหาในการปฏิบัติงานที่นักเรียนพบมากที่สุด คือ ปัญหาเงินขาดเกินบัญชี สำหรับอาจารย์ที่
ปรึกษา พบว่า เกือบทั้งหมดสอนวิชาที่เกี่ยวกับบัญชีและการเงิน และมีความเห็นว่าธนาคาร
โรงเรียนเป็นโครงการที่ดีที่ช่วยสร้างอุปนิสัยในการออมเงิน เด็กที่ปฏิบัติงานได้เรียนรู้ระบบการ
ทำงานของธนาคารจึงควรมีการดำเนินโครงการต่อไป

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารโรงเรียน พบว่า ในวันเริ่มดำเนินการ ธนาคารโรงเรียนทั้ง 4 แห่งมีสัดส่วนเฉลี่ยของเงินฝากคงเหลือต่อค่าใช้จ่ายเท่ากับ 2.16: 1 และหลังจากเปิด ดำเนินการแล้ว ณ 31 ธันวาคม 2549 สัดส่วนเฉลี่ยของเงินฝากคงเหลือต่อค่าใช้จ่าย เท่ากับ 2.19: 1 ส่วนผลการดำเนินงาน ของสาขาที่รับฝากเงินจากโรงเรียนแต่ไม่มีธนาคารโรงเรียนในความดูแล พบว่า ณ 31 ธันวาคม 2549 มีสัดส่วนของเงินฝากรวมต่อค่าใช้จ่ายเท่ากับ 15.17: 1

ในส่วนของพนักงานธนาคารออมสินที่ให้ความเห็นจำนวน 12 ราย ร้อยละ 75 เห็นว่า โครงการธนาคาร โรงเรียนเป็นโครงการที่ดีควรคำเนินการต่อไปในระยะยาว ร้อยละ 100 เห็นว่า โครงการให้ผลตอบแทนทางด้านภาพลักษณ์ที่ดีของธนาคารออมสิน และผลได้ด้านอื่น ๆ ที่มีต่อ สังคมมากกว่าผลได้ทางธุรกิจที่เป็นตัวเงิน ความเห็นด้านปัญหาเป็นเรื่องของอัตรากำลังในสาขาที่ ดูแลธุรกิจด้านอื่น ๆ ของธนาคารไม่สามารถที่จะทุ่มเทเวลาให้จึงยากที่จะดูแลโครงการให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ธนาคารออมสินกำหนดไว้ได้

Independent Study Title A Performance Analysis of the School Bank Project of

Government Savings Bank in Chiang Mai Province

Author Ms. Narusa Chotchaitanakorn

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Watchree Prugsiganont Chairperson

Assoc. Prof. Dr. Prasert Chaitip Member

Assoc. Prof. Suwarat Gypmantasiri Member

ABSTRACT

This study has three objectives: (1) to study the behavior of savings of students who are customers of the School Bank Project of Government Savings Bank, (2) to evaluate the knowledge and understanding as well as problems encountered regarding to the operation and work system of the Project of the students who work as bank officials for the Program, and (3) to analyze the performance of the School Bank Project of Government Savings Bank in Chiang Mai Province.

Primary data were used in this study. They were obtained from three groups of those involved in the School Bank Project in four schools. The first group was comprised of students who were customers of the Project. A random sample of 100 students were interviewed. The second group were comprised of students and teachers who worked for the operation of the Project. A total of 24 students and 4 teachers were interviewed. The third group were comprised of Government Savings Bank staff of branches with School Bank Project and with no School Bank Project. A total of 12 staff members, 6 of high administration level and 6 of operating level were interviewed. Different questionnaires were used for each group.

On the study of students savings behavior of students who are customers of the School Bank Project, the results of the study showed that 76% of these students did have some money left at the end of each month. However only 35.53 % of them saved with the School Bank Project, 21.05% kept their savings in piggy banns, and the rest, also 21.05% of these students, kept their savings themselves to be used in the following month. For most of these students the amount of

money left at the end of each month was in the range of 1-100 Baht. Their average propensity to save (APS) was calculated to be 0.06. while their marginal propensity to save was calculated to be 0.128. Most students of all grades spent their money primarily on food and snacks, study utensils were the next items they spent money on. About 77% of the students saw that the School Bank Project made them save more, and 92% of them would like the School Bank Project to continue. Problems of the Project expressed by students in the sample included slowness of services given, due to lack of operation skill and only one computer was available for use. The opening hours of the School Bank was found not to be suitable. Not enough cash in reserve also meant sometimes they could not get money right after their withdrawals were made and had to come back the following day.

On the evaluation of the operation skill of the students who acted as bank staff of the Project, it was found that most of those tested passed the test with scores in the range of 21-25 out of total score of 30. None was with score less than 15. Regarding to problems encountered in the operation of their work, the most expressed was actual cash remained was not the same as recorded in the Project account. For the teachers who were assigned to help in the Project, nearly all were accounting and finance teachers. They also saw the Project as good as it had helped to create savings habit among young students. The Project was also seen as beneficial for the students as they were able to learn banking system first handed. They therefore thought that Project should be continued.

On the analysis of the Project's performance, it was found that at the beginning of the Project the ratio of deposits to operation costs at the four schools under the study was averaged to be 2.16: 1. The ratio remained more or less the same, or the average of 2.19:1 at December 31, 2006 for the four schools. This ratio was very low in comparison with that of deposits and costs of schools with no School Bank Project. The ratio for the latter was 15.17:1.

On the study of 12 Government Savings Bank staff members, most of them thought that the School Bank Project was good and should be continued in the long run. All of them thought that even the Project did not yield good returns financially but it had created good image for the Bank. They also saw the Project's social benefits were far greater than just business returns in money terms. The main problem was lack of staff to help run the Project more successfully as aimed by the Bank.